

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:34

Måndagen den 27 maj

§ 1 Informellt möte mellan stats- och regeringschefer **Statsminister Stefan Löfven** **Information och samråd inför informellt möte i kretsen av stats- och regeringschefer den 28 maj 2019**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi öppnar EU-nämndens sammanträde och hälsar statsminister Stefan Löfven, EU-minister Hans Dahlgren och statssekreterare Paula Carvalho Olovsson med medarbetare välkomna hit.

På vår dagordning har vi bara en punkt i dag, och det är informellt möte mellan stats- och regeringschefer, som ska äga rum i morgon, och information och samråd inför detta.

Jag lämnar först ordet till statsministern, och sedan kommer en representant för varje parti i storleksordning att få möjlighet att ställa en fråga.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! I morgon kväll träffas EU:s stats- och regeringschefer vid ett informellt möte för att inleda diskussionen om de institutionella förändringar som väntar.

Europeiska rådets ordförande Donald Tusk har kallat till detta möte för att senare kunna påbörja sonderingar med medlemsstaterna och Europaparlamentets nyvalda ledamöter om de kommande högnivåutlysningarna. Det finns inga andra frågor på dagordningen i morgon.

Jag kommer därför, fru ordförande, att säga några ord om just högnivåposterna, om processen framåt, om förväntningarna på mötet i morgon och om våra ingångsvärden i denna diskussion.

Låt mig ändå börja med att kommentera lite ändå utgången av EU-parlamentsvalet. I går avslutades röstningen bland Europas medborgare om vilka som ska bli deras representanter i Europaparlamentet de kommande fem åren. Siffrorna visar bland annat på ett kraftigt ökat valdeltagande, vilket i sig är mycket glädjande.

Nu återstår för det nyvalda parlamentet att formera sig i partigrupper och utskott, och vad som redan står klart är att de två stora partigrupperna i Europaparlamentet – de konservativa och socialdemokraterna – båda backar och kommer inte längre att kunna bilda en majoritet tillsammans.

Den gröna gruppen och den liberala gruppen ALDE har däremot gått framåt och väntas få ett större inflytande då det nu krävs ett bredare samarbete för att uppnå majoritet i parlamentet.

Samtidigt har populistiska och högerextrema partier vunnit framgångar runt om i Europa, även om de inte lyckades så bra som många förväntat. Nu återstår att se om och hur de här grupperna faktiskt kommer att kunna påverka EU-samarbetet.

Vi kan alltså konstatera att partigrupper som står upp för både EU-samarbetet och viktiga principer om demokrati och rättsstaten fortfarande är dominerande också i det nya parlamentet.

Den närmaste tiden kommer därför att präglas av diskussioner om samarbetsformer och om allianser bland de nyvalda ledamöterna. När väl dessa diskussioner är slutförda hyser jag goda förhoppningar om att det nya parlamentet ska kunna bli en konstruktiv och ansvarstagande kraft i EU-samarbetet framöver.

Fru ordförande! Låt mig nu säga några ord om de högnivåposter som ska tillsättas den närmaste tiden. Utöver ordförande i kommissionen, efterträdaren till Jean-Claude Juncker, ska även efterträdaren som hög representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik efter Federica Mogherini utses. Donald Tusks mandat på posten som ordförande i Europeiska rådet går ut den sista november, vilket innebär att även den tjänsten ska tillsättas. Till högnivåtillsättningarna räknas också dels talmannen i Europaparlamentet, dels centralbankschefen i ECB.

Även om dessa tillsättningar formellt sker oberoende av varandra är det ändå min bild att de på något vis kommer att hanteras som ett paket. Exakt på vilket sätt det ska ske är inte klart, och det är väl just det som Donald Tusk också kommer att ta upp i morgon. Han har tidigare uttryckt att han vill att det här sker så snabbt och så samlat som möjligt.

Detta för oss vidare till processen för tillsättningarna. Enligt fördraget ska Europeiska rådet alltså föreslå en kandidat för posten som ordförande i kommissionen. Den nomineringen sker med kvalificerad majoritet och ska ske med hänsyn till utgången av valet i Europaparlamentet efter lämpligt samråd med bland annat Europaparlamentets företrädare. Därefter tar Europaparlamentet ställning till kandidaten genom ett majoritetsbeslut. Om kandidaten inte får stöd av en majoritet ska Europeiska rådet inom en månad föreslå en ny kandidat.

När det gäller tjänsten som hög representant utses denna med kvalificerad majoritet av Europeiska rådet efter godkännande från den person som har valts till ordförande i kommissionen.

Talmannen i Europaparlamentet utses naturligtvis av dess ledamöter, medan chefen för Europeiska centralbanken utses i Europeiska rådet bland de medlemsstater som deltar i eurosamarbetet.

När det slutligen gäller posten som ordförande i Europeiska rådet utses denne direkt av Europeiska rådet utan inblandning av Europaparlamentet. Det sker med kvalificerad majoritet för en mandatperiod av två och ett halvt år med möjlighet till att den förnyas en gång.

Fru ordförande! Det är svårt att i nuläget säga exakt hur det här kommer att utspela sig, men planen är att Europeiska rådet vid mötet den 20–21 juni nominerar en kandidat till posten som ny kommissionsordförande. Innan det här beslutet återkommer regeringen naturligtvis i sedvanlig ordning till riksdagen för samråd.

Kandidaten till kommissionsordförande kan, om den här tidsplanen följs, presentera sitt program och väljas av Europaparlamentet i mitten av juli. Därefter fortsätter arbetet med att tillsätta övriga medlemmar av kommissionen.

Detta sker genom att medlemsstaterna föreslår sina respektive kommissionärskandidater, vilka sedan frågas ut och ska godkännas av Europaparlamentet. Vi räknar med att dessa utfrågningar äger rum efter sommaruppehållet i september. Om tidtabellen håller ska Europeiska rådet kunna utnämna den nya kommissionen före utgången av oktober månad.

Fru ordförande! Vi befinner oss nu alltså i början av den här processen. Vid morgondagens möte förutses som sagt var inga beslut i de aktuella frågorna, utan det blir ett tillfälle för Donald Tusk att redogöra för hur han vill lägga upp det fortsatta arbetet. I egenskap av sittande ordförande i Europeiska rådet är det hans roll att sondera med Europaparlamentet och medlemsstaterna om vilka kandidater som finns och vilket stöd de har. Det blir naturligtvis också tillfälle till en första diskussion i kretsen av stats- och regeringschefer inför mer konkreta ställningstaganden vid mötet den 20–21 juni.

Ordförande! När det gäller dessa högnivåtillsättningar finns det några viktiga ingångsvärden som jag gärna vill redogöra för.

Den första utgångspunkten är naturligtvis att det är bästa möjliga personer som ska utses på ledande poster. Givet de utmaningar som Europa står inför behövs det personer med både kraft och lyhördhet som kan styra EU-samarbetet framåt. Hög kompetens, erfarenhet och integritet är några viktiga personliga egenskaper för alla poster som ska fördelas, och som nämndens ledamöter väl känner till har de europeiska partierna i år, precis som 2014, nominerat sina toppkandidater till posten som kommissionens ordförande.

Regeringens uppfattning är att Europeiska rådet inte är bundet att välja endast bland dessa kandidater. Kommissionen ska naturligtvis ha bästa möjliga ordförande oavsett vad den så kallade toppkandidatprocessen ger för utfall. Det står ingenstans i fördraget att toppkandidaten från den partigrupp som blir störst i Europaparlamentet automatiskt ska bli ordförande i kommissionen. En toppkandidat kan ändå såklart anses vara lämplig men då på andra grunder såsom kompetens och erfarenhet.

Det samlade resultatet av alla högnivåtillsättningar bör präglas av jämvikt mellan olika intressen. Politisk och geografisk balans men även fördelningen mellan kvinnor och män samt mellan stora och små medlemsstater måste tas i beaktande.

Slutligen ligger det i både Sveriges och hela EU:s intresse att den här processen genomförs på ett smidigt sätt. Med de utmaningar vi nu har framför oss vore det olyckligt om arbetet med att tillsätta ledning för unionens institutioner skulle dra ut på tiden, och det är därför viktigt att vi får de här olika positionerna på plats under ordnade former så snart som det är möjligt.

Detta, fru ordförande, var min redogörelse inför stats- och regeringschefernas informella möte i morgon.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statsministern, för redogörelsen! Nu kommer jag att lämna ordet till partierna i storleksordning. Efter fyra kommentarer eller

Anf. 4 MARIA STRÖMKVIST (S):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Som statsministern sa har vi i nuläget ingen klar och tydlig majoritet. Det viktigaste i den delen är att se till att vi får ett samarbete med ansvarsfulla krafter så att vi får en politik som tar sig an, ser och vågar ta tag i de utmaningar vi har, det vill säga klara klimatet, garantera mänskliga rättigheter och förbättra vardagen för vanligt folk.

En annan viktig del i EU-samarbetet är jämställdheten, som statsministern också nämnde. Vi vet hur väl vårt land har utvecklats tack vare det jämställdhetsarbete som pågått och som pågår. Det handlar helt enkelt om att ta vara på hög kompetens, erfarenhet och integritet, som statsministern precis sa.

En viktig del i det här är en jämn fördelning av makt, och i det här fallet tänker jag på högnivåposterna. Min fråga blir därför helt enkelt: Vilka länder kan Sverige få med sig när det gäller att fördela posterna jämställt?

Anf. 5 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag vill också kort kommentera valresultatet som inte ger någon helt entydig bild. Precis som statsministern säger kommer det att bli svårare att bilda majoriteter, och det är då absolut helt nödvändigt att vi partier som faktiskt tror på Europasamarbetet och värnar demokratiska värderingar aktivt jobbar tillsammans för konstruktiva lösningar. Det håller jag helt med om.

Det är viktigt att Sverige är aktivt när vi ska prioritera de närmaste åren. Det har vi pratat om mycket här i EU-nämnden. Mycket av det arbetet kommer såklart att ske i Europaparlamentet men också i rådet. Där vill jag att Sverige ska vara med och påverka besluten.

Moderaterna menar att det europeiska samarbetet är som bäst när det gäller frågor och utmaningar av gränsöverskridande karaktär. Det är sådana frågor som medlemsländerna inte kan lösa själva, vilket vi har pratat om i den här valrörelsen. Det handlar framför allt om att motverka klimatförändringar, hantera migrationen på ett hållbart sätt och stärka det yttre gränsskyddet. Men det handlar också om att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten och stärka konkurrenskraften för vårt svenska jordbruk, bara för att nämna några av de saker som vi behöver prioritera de närmaste åren.

I det arbetet har EU-kommissionen en central roll. Därför vill jag skicka med att det är viktigt att en ordförande i kommissionen kan hålla ihop samarbetet och att den personen har möjlighet att effektivisera och se till att man inte bara har stöd av Europaparlamentet utan även av medlemsstaterna.

Vi fick en bra redogörelse för hur processen framgent kommer att gå till för att utse inte bara ordförande för kommissionen utan också flera andra högnivåpersoner. Det finns ju lite olika synsätt när det gäller hur den processen ska gå till, vilket statsministern också lyfte upp, och Moderaterna menar att det är den process som följer av EU-fördraget som ska gälla. Det är alltså Europeiska rådet som ska föreslå en kandidat till kommissionsordförandeposten för Europaparlamentet. Så står det i

fördraget, och man ska, precis som statsministern lyfte upp, beakta och ta hänsyn till Europaparlamentsvalet.

Sedan en tid tillbaka nominerar partigrupperna sina spetskandidater som de ser som sin nästa kommissionsordförande. Jag tycker, och där instämmer jag med statsministern, att det i den processen är viktigt att inte bara ta fram det fåtal namn som partigrupperna har lyft. Det finns även andra goda och lämpliga kandidater. Europa och EU är ju större än partigrupperna. Här har jag en fråga som möjligtvis är ledande: Är det så att statsministern avser att bredda diskussionen till att ge medlemsstaterna möjlighet att nominera de personer som de anser är mest lämpade?

Sedan är detta första gången som jag är här efter ett Europaparlamentsval, och jag undrar vad det egentligen är för mandat vi kommer att skicka med statsministern. Det kommer ju inte att fattas några beslut. Är mandatet det som lyftes upp nu? Vi har ett antal kvalifikationskrav, som jag instämmer till fullo med. Jag instämmer också med att man kan bredda diskussionen och ta andra namn än bara spetskandidaterna och även beakta de olika medlemsstaterna. Är det så jag ska tolka det mandat som vi kommer att ge här i dag – bara så att det kan förtydligas en aning?

Anf. 6 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi har efter valet till Europaparlamentet en ny situation. Vi har inte längre majoritet för EPP och den socialdemokratiska partigruppen. Vi har samtidigt haft ett val till Europaparlamentet där fler människor än någonsin röstat på partier som vill flytta mer makt tillbaka till medlemsstaterna. Jag tycker att det är viktigt att man i processen med val av kommissionsordförande tar hänsyn till de här två sakerna.

Vi hade efter det föregående valet till Europaparlamentet en process där Europaparlamentet i princip kidnappade frågan om val av kommissionsordförande från rådet. Vi tycker att det är viktigt att man i dag respekterar det som fördraget faktiskt säger, nämligen att det är rådet som äger processen, och att rådet också är tydligt med att man tänker göra det den här gången.

Min fråga är om det finns något mer vad gäller kvalifikationskrav och vad regeringen tycker om den diskussion som exempelvis Macron har lyft, där han uppenbart vill försöka styra bort EPP:s kandidat Weber. Macron anser att kommissionens ordförande bör ha regeringserfarenhet. Har den svenska regeringen någon uppfattning kring detta? Och tycker man att rådet bör ha en större roll i valet denna gång än vad man hade sist?

Anf. 7 MAGNUS EK (C):

Tack, statsministern, för föredragningen! Jag vill ta det här tillfället att markera några av de viktigaste ingångar som Centerpartiet vill skicka med inför diskussionen om de här högnivåposterna.

Det första är jämställdhetsaspekten, som statsministern också var inne på. På tre av de här högnivåposterna har vi aldrig haft en kvinna. Det gäller kommissionens ordförande, det gäller rådets ordförande och det gäller ordföranden för Europeiska centralbanken. När vi nu blickar framåt i processen vill vi från Centerpartiet betona att det vore ett misslyckande om vi inte kunde få med oss också jämställdhetsaspekten in i detta. Hälften av de här kandidaterna borde kunna vara kvinnor. Det är att kasta bort den

kompetens som vi behöver ha med oss in i de här svåra åren om vi inte lyckas med den saken.

Vidare vill vi skicka med statsministern perspektivet om grön omställning. Enligt forskningen har vi nu tio år på oss att halvera utsläppen om vi ska nå de mål vi har satt upp i Parisavtalet. De som hamnar på de här högnivåposterna kommer att vara avgörande för om vi som union ska lyckas ta krafttagen som krävs för att både minska utsläppen på hemmaplan och också lyckas ta ledartröjan i att driva på för högre ambitioner när vi reviderar Parisavtalet framåt. Detta är också någonting som man måste ha med sig när det gäller kandidaterna till dessa poster. De måste ta med sig det perspektivet och också klara av att driva igenom det.

Vidare vill vi skicka med perspektivet om demokrati och en livskraftig rättsstat. Vi ser nu hur populistiska och i vissa fall rent extrema partier har fått ökade framgångar både i detta val och i nationella val. Vi ser över unionen att utrymmet för civilsamhället och villkoren för fria, oberoende medier och en livskraftig demokrati minskar. Detta är också någonting där de kandidater till högnivåposterna som vi ställer upp kommer att ha en oerhört viktig roll i att markera och också driva emot denna utveckling. Här måste EU ta en klar och tydlig roll, och det måste manifesteras i de kandidater till högnivåposterna som vi lägger fram.

Sist men inte minst vill vi skicka med, just i kontexten av de stora utmaningar som unionen står inför, vikten av att Sverige, statsministern och regeringen markerar att vi vill och kommer att vara en aktiv part och en pådrivande del för ett EU som visar att vägen framåt är demokrati, jämlikhet och en hållbar tillväxt.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag ska bara säga att det vi gör här är att samråda inför ett informellt möte, och vi ger helt enkelt stöd för den inriktning som regeringen sedan företräder i den diskussionen – eller inte. Det är väl svar på din fråga, Jessika, men statsministern är såklart välkommen att utveckla det om han vill.

Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jag börjar med Maria Strömkvist och samarbetet med olika länder när det gäller jämställdhet. Ett sådant land är Frankrike, men vi har också de nordiska länderna, Nederländerna och några till där vi har en samsyn om detta och bedriver arbete tillsammans. Det finns flera som står upp för det.

Låt mig ge en liten informell interiör från en diskussion. Det var någon som sa – dock inget av de här länderna – att något sämre än 4–1 kan man inte ha när det ska vara fem. Nej, det kan man ju inte, och det är inte tillräckligt bra, helt enkelt. På den frågan vill jag säga att det är viktigt att vi verkligen står upp för jämställdhet. Det är klart att 4–1 inte är ett jämställt utfall av fem poster. Så kan man inte betrakta det.

Vi vet att det kommer att bli tufft när det ska nomineras till dessa poster. Jag hoppas dock att alla nu verkligen tar sitt förnuft till fånga. Vi måste helt enkelt leverera här. Jag delar helt den uppfattningen.

Jessika Roswall har helt rätt: Vi som tror på det här samarbetet måste försöka hitta former för detta. Jag delar naturligtvis också uppfattningen att en ordförande i kommissionen måste klara att hålla ihop detta. Det ingår liksom i uppdraget.

Det är Europeiska rådet som föreslår. Det är så fördraget ser ut, och det är så vi vill att det ska vara. Jag tror att vi delar uppfattning där.

När det gäller mandatet är det de ingångsvärden som jag gav uttryck för och som fru ordföranden också redogjorde för som vi vill ta upp. Sedan återkommer vi till EU-nämnden inför den 20–21 juni, då det förhoppningsvis ska kunna fattas ett beslut om en kandidat till kommissionsordförande.

Martin Kinnunen tog upp detta med regeringserfarenhet. Det finns inget sådant krav, men det är klart att det är en merit. Det är klart att man är starkare som kandidat om man har den meriten, även om man kan ha andra meriter också. Det finns inget sådant formellt krav att ställa.

När det gäller eventuell makt till medlemsstaterna finns det inte någon förändring av beslutsbefogenheterna på dagordningen.

Magnus Ek tar upp jämställdhet. Det är klart att vi i Sverige ligger på i EU inte bara för jämställdhet utan också för grön omställning, där vi vill ha tuffare målsättningar. Vi vill till exempel ha nettonollutsläpp. Det är det vi driver. Alla institutioner och deras ledare måste naturligtvis vara besjälade av att driva den omställningen. Vi markerar att vi redan är aktiva, och det vet de andra och institutionerna. De vet att Sverige är och vill vara fortsatt aktivt i de här olika frågorna. Det kommer jag att framhålla.

Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Utfallet av det här valet är ju inte helt enkelt, med oklara majoritetsförhållanden och så. Jag önskar statsministern lycka till i arbetet, och även det nyvalda parlamentet.

Det som är viktigt för oss i Vänsterpartiet är mycket det som vi har nämnt här: att vi jobbar mer med klimatfrågorna, demokratifrågorna och jämställdhetsfrågorna. Jag ser ett problem när det finns länder där till och med statsbärande partier eller regeringspartier har gått till val på en EU-kritisk linje där man kanske snarare borde se över varför man är medlem i EU än att ha den kampanj man har, där man även kampanjar mot kommissionen.

Jag vill också nämna att när det gäller jämställdhet är det inte bara att ha en jämn könsfördelning om man fortsätter att föra en politik som inte är jämställd. Därför gäller det att vi utser personer på de här högnivåposterna som inte bara representerar både kvinnor och män utan också för en politik som försvarar kvinnors rättigheter, försvarar aborträtten och över huvud taget ser till att vi får en bättre situation för kvinnor inom EU. Det vill jag också skicka med.

Annars tycker jag att statsministerns inriktning låter väldigt bra, framför allt att man kan titta lite vidare på vilka som kan väljas och inte bara på de stora partierna, att man verkligen ser till att alla länder och olika kön blir representerade. Det är en bra inriktning.

Anf. 11 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Det är ju ett ganska öppet mandat vi ger här, men i det stora hela tycker jag att Kristdemokraterna absolut kan ställa sig bakom den inriktning som statsministern här redogör för.

När det gäller toppkandidaterna handlar flera av de punkter som statsministern tar upp om politisk gruppering. Man måste ju förhandla så

att man fördelar posterna. Det kommer inte att bli så att min partigrupp EPP kommer att få alla dessa poster, utan det kommer att bli en förhandling, vad jag förstår. Jag antar dock att EPP, som fortfarande är den största gruppen, kommer att ha en viktig position här. Men även geografi, små och stora länder samt könsbalansen är viktiga frågor.

Det jag tycker är viktigast att ha med sig är just detta med säkerhet och trygghet för våra medborgare, en fråga som det här valet har visat är oerhört viktig. För klimat- och migrationsutmaningens skull måste det vara personer som kan stärka den inre marknaden och hålla ihop den sociala sammanhållningen. Men det handlar också om det vi har varit inne på tidigare, nämligen restriktiv budgethållning. Vi måste få personer i ledande ställning som kan balansera att olika länder nu vill gå i lite olika takt. En del vill ha väldigt mycket mer överstatlighet, om man nu kallar det för det, det vill säga att EU ska göra mer, andra vill att EU ska göra mindre. Här gäller det att man har respekt för de olika ländernas syn på detta. Annars gynnar vi nationalistiska och populistiska partier som har en negativ agenda för EU:s framtid, som jag ser det.

Avslutningsvis undrar jag om statsministern tror att det finns någon möjlighet för det som Juncker uttalade häromdagen, tror jag, nämligen att han gärna såg kandidater från de nordiska länderna på toppositioner. Tror statsministern att det går att alliera sig med olika länder för att få fram kandidater från Norden? Och vad tror statsministern själv om möjligheten att få fram en bättre jämställdhet? Det är ändå de enskilda partierna som nominerar, så det är ju där arbetet måste påbörjas med att få kvinnor att kandidera till toppositioner. Det måste ske inom de olika politiska grupperingarna och inom de olika partierna. Det är ju svårt att ändra på det nu. Även om vi inte behöver stå bakom spitzekandidatsystemet är det ju så att sossarna har en man, EPP har en man och flera andra har en man. Det blir ju inte så mycket att välja på då, och det blir svårt att säga att man ska ha andra. Kanske ytterligare en kommentar till det, tack.

Anf. 12 BARBRO WESTERHOLM (L):

Tack för redovisningen! Vi liberaler ställer oss bakom den inriktningen.

Liberalerna är ju det mest EU-positiva partiet i Sverige. Därför är det glädjande att det blåser en liberal vind ute i EU. I EU som helhet ser vi tydliga framgångar.

Men det är klart att det blir svårare att bilda majoriteter. Vi vet ju själva här i vårt lilla land hur besvärligt det kan vara, och detta ställer höga krav på dem som nu ska väljas till de ledande positionerna inom EU. Det måste vara människor som har en gedigen kunskap. Jag tror också att livserfarenhet, inte minst erfarenhet av att lösa komplicerade problem och konflikter, blir viktigt här.

Vi ska givetvis sträva efter en jämn fördelning mellan kvinnor och män. Här måste vi alla hjälpa till att med sökarljus se vad vi kan hitta för personer. Det är inte alltid de som har syns mest i medierna som är de bästa att leda i dessa sammanhang.

När det gäller frågor är det väsentligt att lyfta fram frågor som vanliga människor ser som viktiga och är berörda av, för att behålla den tillit vi ändå har till EU. Det finns kritiska röster, men tilliten är ändå hög, inte minst i Sverige men också i andra länder.

Klimatfrågan är en tydlig sådan fråga, liksom säkerhetsfrågorna, men också något som sällan nämns, nämligen de mänskliga rättigheterna. Det handlar om human rights-deklarationen som antogs 1948 och innehåller sju diskrimineringsgrunder, som det också råder stor enighet om på papperet inom EU. Men i verkligheten är det inte lika bra.

Jag tror också att det är viktigt att man är känslig för vardagsnära frågor. Det jag ser i de sammanhang där jag rör mig är den brist på läkemedel som nu växer fram på grund av brexit. Den drabbar människor med kroniska sjukdomar som är svåra att behandla därför att det fordras specifika läkemedel och specifik dosering, som inte finns. Detta är en oerhört viktig vardagssak för oss att försöka hitta en lösning på. Det gäller även andra medicintekniska produkter som används för liv och hälsa. Klarar vi inte dessa problem kommer skepsisen mot EU att växa fram.

Anf. 13 KAROLINA SKOG (MP):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Gårdagens valresultat vittnar om ett splittrat Europa, där flera tendenser utvecklas samtidigt: en tydlig grön våg, där Gretagenerationen har tryckt fram förväntan på resultat i klimatfrågan, men också, som Barbro Westerholm framförde väldigt bra, en skepticism och en signal om att människor upplever ett avstånd till EU, ser misslyckanden kopplade till sin vardag och drar detta till ett missnöje med och ett ifrågasättande av Europasamarbetet.

Detta kommer att ställa oerhört höga krav på dem som ska leda EU framöver. Det gäller att hitta en sammansättning som är balanserad och lyssnande men samtidigt kraftfull och handlingskraftig. Detta är en viktig utmaning.

Mycket har sagts om de svenska ingångarna, och det är roligt att höra att vi är så överens om jämställdhetsaspekten, exempelvis. Jag tänkte därför fråga om synen på en geografisk balansering när det gäller högnivåposterna, i syfte att skapa samling. Vi ser att södra Europa har sina frågor och upplever avstånd till Bryssel på sitt sätt. I östra Europa handlar det om lite andra aspekter, men man drar samma slutsats: att EU är dåligt, lite så där i allmänhet. Kan geografisk sammansättning vara en viktig aspekt för sammanhållningen, eller är det något annat som statsministern ser som det centrala för att kommissionen och de centrala positionerna ska få en sådan sammansättning att vi får en ledning som kan agera?

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Om vi börjar med Ilona Szatmari Waldau är vi eniga när det gäller klimat och jämställdhet. Du sätter fingret på att det är mycket som behöver bli bättre bland medlemsstaterna. Jag tror inte att det största motståndet finns hos kommissionen, utan vi har ett antal medlemsstater som behöver bearbetas. Detta är något vi får jobba vidare med.

Jag delar också uppfattningen att man inte bara kan representera i detta fall män eller kvinnor, utan man måste faktiskt stå för något. Man måste ha en politik. Det är ytterst vi i medlemsländerna som ska styra detta som får se till att det finns med i strategier och budgetarbete och vad det nu kan vara.

Désirée Pethrus gav sitt stöd för inriktningen och talade om vikten av att man respekterar länders olika behov. Detta är också helt korrekt, och

det är det vi ser nu. Inte alla är med i Schengen, och inte alla är med i eurosamarbetet. Vi är med i försvarssamarbetet på lite olika sätt. Jag tror att det är en accepterad syn att man kan göra så. Vi brukar själva framhålla att detta är bra och borde kunna fortgå så länge inte delsamarbetena på något vis skadar helheten.

Vad gäller nordiska kandidater återkommer vi som sagt till namnen. Men vi måste naturligtvis vara redo, för det vore konstigt om det inte fanns bra kandidater också i de nordiska länderna. Vi ska vara redo och öppna för att detta ligger i uppdraget.

Barbro Westerholm har helt rätt. Det är svårare att bilda majoriteter, och det ställer naturligtvis lite högre krav på partigrupperna. Men det borde inte vara omöjligt.

Jag delar också helt uppfattningen att det förutom de stora frågorna, som klimat och säkerhet, är nog så viktigt med det som har betydelse för vanligt folk i vardagen. Kan EU leverera där ökar naturligtvis legitimiteten och förtroendet. Kan man inte det kommer de att undergrävas. Man måste förstå både och, tror jag.

Karolina Skog talade om behovet av att vara både lyhörd och handlingskraftig. Det är nog rätt balans. När det gäller geografin är det en parameter, liksom balansen mellan små och stora stater. Det sätter också fingret på hur komplext det blir att lägga detta pussel. Men det är klart att det måste finnas något slags geografisk balans. Även detta har med legitimiteten att göra, så det finns med som en parameter.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statsministern! Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi ses igen på onsdag, när nämnden sammanträder nästa gång. Härmed avslutar jag mötet.

Innehållsförteckning

§ 1 Informellt möte mellan stats- och regeringschefer

2018/19:34

27 maj

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDE	3
Anf. 4 MARIA STRÖMKVIST (S)	4
Anf. 5 JESSIKA ROSWALL (M)	4
Anf. 6 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 7 MAGNUS EK (C)	5
Anf. 8 ORDFÖRANDE	6
Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	7
Anf. 11 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 12 BARBRO WESTERHOLM (L)	8
Anf. 13 KAROLINA SKOG (MP)	9
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 15 ORDFÖRANDE	10